

Odvetniška družba Pirc, o.p., d.o.o.
Dunajska cesta 159
1000 Ljubljana

»Čigavo je podjetje?«

obravnavava vlaganj zakoncev v podjetje

Odvetnik, mag. Igor Pirc
igor@od-p.eu

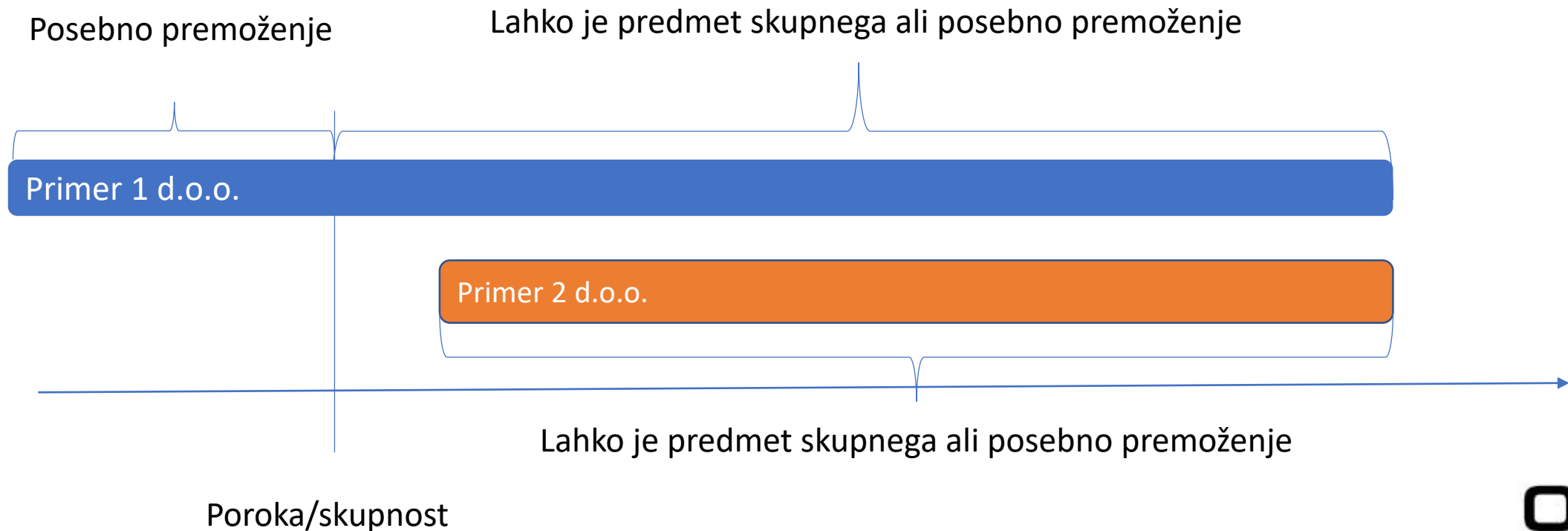
Pojem družinskega podjetja skozi prizmo Družinskega zakonika (DZ)

V zakonodaji ni enotne opredelitve pojma „Družinsko podjetje“

Zakon	Št. sorodstvenih povezav	Sorodstvena povezava	Skupaj povezav	V konke zakonih
ZDoh-1	14	Otroci	14	100,00 %
ZPDZC-1	8	Zakonec	14	100,00 %
ZDDPO-1	8	Posvojenci	13	92,86 %
ZDR-1	12	Zunajzakonski partner	14	100,00 %
ZFPPIPP	10	Istospolni partner*	12	85,71 %
ZTFI	5	Starši	11	78,57 %
ZDDD	13	Posvojitelji	9	64,29 %
OZ	16	Pastorek	8	57,14 %
ZGD-1	9	Brat/Sestra	8	57,14 %
Zban-1*	5	Mačeha/Očim	5	35,71 %
ZDavP-1	14	Zet/Snaha	5	35,71 %
ZD	14	Tast/Tašča	4	28,57 %
Zpre-1	6	Dedki/babice	3	21,43 %
DZ	6	Polbrat/Polsestra	3	21,43 %
		Pravnuki	3	21,43 %
		Otrok v skrbništvu	3	21,43 %
		Vnuki	3	21,43 %
		Bratrance/sestrične	2	14,29 %

Pojem družinskega podjetja skozi prizmo Družinskega zakonika (DZ)

DZ pušča različne možnosti moduliranja in določanja režimov sobivanja družinske in podjetniške sfere zakoncev/partnerjev:

Pojem družinskega podjetja skozi prizmo Družinskega zakonika (DZ)

DZ pušča različne možnosti moduliranja in določanja režimov sobivanja družinske in podjetniške sfere zakoncev/partnerjev:

- 66. člen DZ - zakoniti premoženjski režim
- 80. člen ZD - vlaganja v podjetje zakonca, ki predstavlja pos. prem.
- 81. člen ZD - podjetniško premoženje zakoncev
- 85. člen ZD - pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij

66. člen DZ - zakoniti premoženjski režim

Za zakonca velja **zakoniti premoženjski režim**, razen če se o vsebini premoženjskega režima dogovorita s **pogodbo o ureditvi premoženjskopравnih razmerij**. V tem primeru velja za njiju pogodbeni premoženjski režim.

Skupno premoženje zakoncev so vse premoženjske pravice, ki so bile **pridobljene z delom ali odplačno** med trajanjem zakonske zveze in življenjske skupnosti zakoncev. Skupno premoženje zakoncev je tudi premoženje, ki je pridobljeno na podlagi in s pomočjo skupnega premoženja oziroma iz premoženja, ki iz njega izhaja.

Skupno premoženje zakoncev **pripada zakoncema skupaj**. Na skupnem premoženju zakoncev **deleži** vsakega od njiju **niso določeni**. Zakonec **ne more razpolagati** s svojim nedoločenim deležem na skupnem premoženju s pravnimi posli med živimi, zlasti ga ne more odsvojiti ali obremeniti.

Zakonca upravljata in **razpolagata** s skupnim premoženjem **skupno in sporazumno**. Zakonca se lahko dogovorita o drugačnem upravljanju skupnega premoženja in drugačnem razpolaganju z njim.

71. člen DZ – razdelitev skupnega premoženja

Skupno premoženje zakoncev se razdeli, če njuna **zakonska zveza preneha**. Med trajanjem zakonske zveze se skupno premoženje razdeli **na podlagi sporazuma** ali **na predlog** enega od zakoncev.

Sporazum vsebuje tudi **sporazum zakoncev o obsegu** skupnega premoženja.

Če v **pogodbi o ureditvi premoženjskopравnih razmerij**, s katero zakonca spreminjata zakoniti premoženjski režim, **ni določen način delitve** skupnega premoženja, se to razdeli po **pravilih zakonitega** premoženjskega režima, razen če se zakonca sporazumeta drugače. Delitev se opravi **po stanju ob začetku učinkovanja** pogodbe o ureditvi premoženjskopравnih razmerij.

Pri delitvi skupnega premoženja se šteje, da sta deleža na njem **enaka**, zakonca pa **lahko dokažeta**, da sta prispevala k skupnemu premoženju v drugačnem razmerju. V sporu - vse okoliščine primera, zlasti dohodke vsakega od zakoncev, pomoč, ki jo zakonec daje drugemu zakoncu, varstvo in vzgojo otrok, opravljanje gospodinjskih del, skrb za dom in družino, za ohranitev premoženja ter vsako drugo obliko dela in sodelovanja pri upravljanju, ohranitvi in povečanju skupnega premoženja.

80. člen DZ - vlaganja v podjetje zakonca, ki predstavlja posebno premoženje drugega zakonca

Če zakonec vlaga svoj prispevek v gospodarsko družbo ali v drugo pravno osebo ali v podjetje samostojnega podjetnika posameznika ali samostojne podjetnice posameznice, ki predstavlja posebno premoženje drugega zakonca, zakonca s **pogodbo določita obliko udeležbe zakonca**, ki vlaga svoj prispevek.

Če takega dogovora ni, se šteje, da gre za udeležbo po pravilih obligacijskega prava o družbeni pogodbi. Med zakoncema torej v zvezi z vlaganji enega od njiju v podjetje drugega nastane **družba civilnega prava (razlika s.p./d.o.o.)**.

80. člen DZ - vlaganja v podjetje zakonca, ki predstavlja posebno premoženje drugega zakonca

Odprta vprašanja*:

- zakonec **nima v lasti gospodarske družbe** (kaj pomeni gospodarska družba drugega zakonca?) pač pa poslovni delež v le tej (glej: Vrhovno sodišče RS v odločbi II Ips 905/2008 - > zakonec z vložkom lahko vstopil v družbo le, če bo to dopuščala družbena pogodba (998. člen OZ), sicer bo imel zakonec zoper družbo obogatitveni zahtevek.
- v primeru, ko gre za **samostojnega podjetnika** bi udeležba po pravilih obligacijskega prava o družbeni pogodbi pomenila:
 - 991. člen Obligacijskega zakonika (OZ):
 - Prispevek je lahko denar, stvar, pravica, terjatev, lahko pa tudi storitev, dopustitev ali opustitev, ki ima premoženjsko vrednost.
 - Če s pogodbo ni drugače določeno, so **prispevki družbenikov enaki**;
 - 994. člen OZ: Če s pogodbo ni določeno drugače, so družbeniki pri koristih in izgubi udeleženi **v enakih delih** kot s prispevki.

***Nasvet: zakonci naj status vlaganj v podjetje drugega zakonca formalno uredijo**

81. člen DZ - podjetniško premoženje zakoncev

DZ obravnava tri položaje, ko zakonca skupaj opravljata pridobitno dejavnost ali sta pri njej udeležena:

A) Če zakonca **nista sklenila družbene pogodbe**, pogodbe o delu ali druge tovrstne pogodbe in tudi **nista sklenila pogodbe o ureditvi premoženjskopравnih razmerij** ali pa sta jo sklenila, vendar z razlago njenih določb ni mogoče rešiti vprašanj iz njune skupne pridobitne dejavnosti ali udeležbe pri njej, se uporabljajo pravila **zakonitega premoženjskega režima**.

B.) Če **sta zakonca sklenila družbeno pogodbo (konkretno vlaganje)**, pogodbo o delu ali drugo tovrstno pogodbo, ki ureja konkretno razmerje, se za obravnavanje njunih premoženjskih vprašanj iz te dejavnosti **ne uporabljajo pravila zakonitega premoženjskega režima** po tem zakoniku.*

C) Če zakonca **nista sklenila družbene pogodbe**, pogodbe o delu ali druge tovrstne pogodbe in **imata sklenjeno pogodbo o ureditvi premoženjskopравnih razmerij (splošno)**, vendar se v njej nista izrecno dogovorila o vprašanjih, ki izvirajo iz skupne pridobitne dejavnosti ali udeležbe pri njej, **se** pravila njunega pogodbenega premoženjskega režima **uporabijo** tudi pri odločanju o teh vprašanjih.

81. člen DZ - podjetniško premoženje zakoncev

Sodna praksa (VSL Sklep I Cp 1569/2019):

*„Zakonca sta v času trajanja zakonske zveze med ostalim pridobila tudi poslovna deleža v gospodarski družbi... Vendar zakonca z njo nista urejala svojega premoženjskopравnega režima, ampak sta s pogodbo ustanovila gospodarsko družbo. Zakonca s sklenitvijo te pogodbe s tem nista izključila uporabo pravil zakonitega premoženjskega režima o skupnem premoženju. Poleg tega v času sklepanja pogodbe o ustanovitvi gospodarske družbe leta 2011, **81. člen DZ še ni veljal**, zato določilo 81. člena DZ, ki ureja podjetniško premoženje zakoncev, ni moč uporabiti v konkretnem primeru.“*

Nasvet: pri sklepanju družbene pogodbe (za d.o.o.) naj zakonca opredelita ali s tem izključujeta uporabo pravil zakonitega premoženj. režima!

85. člen DZ - pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij med zakoncema

Z pogodbo se zakonca dogovorita o vsebini njunega **premoženjskega režima, ki se razlikuje od zakonitega.**

Sklepa se lahko pred sklenitvijo zakonske zveze (velja z dnem sklenitve) ali v času trajanja zakonske zveze.

Pogodbeni premoženjski režim **velja od sklenitve pogodbe** o ureditvi premoženjskopравnih razmerij, če se v njej ne dogovorita drugače.

Vpiše se v register pogodb o ureditvi premoženjskopравnih razmerij.

Zakonca morata pred sklenitvijo pogodbe o ureditvi premoženjskopравnih razmerij drug drugega **seznaniti s svojim premoženjskim stanjem**, sicer je pogodba **izpodbojna**.

Velja tudi za **zunajzakonska partnerja**.

Nasvet

Zakonca naj skupaj dogovorita želeni premoženjski režim v zvezi z udejstvovanjem v podjetju in ga uredita v okviru enega od institutov, ki jih določa DZ.

Na voljo imata naslednje možnosti:

- zakonit premoženjski režim,
- dogovor o vlaganju zakonca v podjetje drugega zakonca,
- dogovor o podjetniškem premoženju zakoncev,
- pogodba o ureditvi premoženjskopравnih razmerij,

Vaša vprašanja!